

PTA

**PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING (PTA)
VOOR HET SCHOOLJAAR**

**2010/2011 4 HAVO
2011/2012 5 HAVO**

**Bonhoeffer College
Locatie Geessinkweg**

**Enschede,
September 2011**

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	blz 3
2. Examenreglement van het Bonhoeffer College	blz 4t/m 21
3. PTA toetsweken havo 5 schooljaar 2011-2012 Profielwerkstuk tijdlijn	blz 22
4. Tijdschema CSE 2010-2011	blz 23
5. De PTA onderdelen per vak leerjaar	
Nederlands	blz 24
Engels	blz 25/26
Duits	blz 27/28
Frans	blz 29
CKV	blz 30
Kunst Algemeen	blz 31
LO	blz 32
Maatschappijleer	blz 33
Levensbeschouwing	blz 34
Geschiedenis	blz 35/36
Aardrijkskunde	blz 37
Wiskunde A	blz 38
Wiskunde B	blz 39
Informatica	blz 40
Natuurkunde	blz 41
Scheikunde	blz 42
Biologie	blz 43
Economie (bezemklas)	blz 44
Economie (nieuw)	blz 45
Management & Organisatie	blz 46
Kunst Beeldende Vorming	blz 47
Kunst Muziek	blz 48
7. Bevestiging van verhindering	blz 49

Beste leerlingen,

Dit schooljaar start je in 5 havo. Een belangrijk jaar waarin je jouw Havo-diploma kunt behalen. Voor iedere leerling is het verschillend hoeveel inspanning het heeft gekost om in 5H te komen. Ook voor dit jaar moet er weer een inspanning geleverd worden. Je coach en de docenten helpen je zoveel mogelijk op weg, maar uiteindelijk ben jij het zelf die het moet doen. Met grote inzet en motivatie kom je heel ver! Wij vertrouwen erop dat jij je diploma gaat behalen!

Voor je ligt het PTA-boekje voor 5 havo. In dit boekje is ook het 4 havo-deel van vorig schooljaar opgenomen. Zo heb je een goed overzicht van alle behaalde en te behalen cijfers. Het is verstandig om het boekje met je ouder(s)/ verzorger(s) door te nemen. Zo kunnen zij ook zien waar je mee bezig bent.

Tijdens dit schooljaar zul je aan het profielwerkstuk gaan werken. Je sluit het profielwerkstuk begin maart af met een presentatie en een beoordeling. Je hebt al een profielwerkstuk-boekje met alle informatie ontvangen.

In havo 5 heb je 3 toetsweken. Tijdens deze toetsweken worden de schoolexametoetsen afgenomen. Wanneer de toetsweken zijn kun je ook in dit boekje vinden.

Het centraal schriftelijk examen (CSE) start in mei. Wanneer welk vak afgenomen wordt kun je ook in dit boekje terugvinden.

Je eindcijfer bestaat uit twee onderdelen, te weten het gemiddelde van je behaalde schoolexamencijfers per vak en het cijfer van je CSE. In het reglement kun je ook lezen met welke cijfers je geslaagd bent. Het is belangrijk om te weten dat er vergeleken met vorig schooljaar een verzwaring rond de eisen heeft plaatsgevonden. Je moet nu voor alle cijfers die je tijdens het CSE behaalt gemiddeld een 5,5 halen.

Het is verstandig om het eindexamenreglement goed door te lezen. Dit document beschrijft je rechten en je plichten ten aanzien van het schoolexamen en het centraal schriftelijk examen. Ook de herkansingsregels voor de toetsen kun je hier vinden.

Dit is een belangrijk boekje dat je goed moet bewaren.

Ik wens jullie, mede namens jullie docenten, veel succes in jullie examenjaar!

Met vriendelijke groeten,

Mevr. E.Y. Vos
Afdelingsleider bovenbouw

Kaderregeling

Examenreglement Bonhoeffer College schooljaar 2010-2012 e.v. inzake de eindexamens aan de scholen voor v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o., v.b.o., vastgesteld op grond van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

HOOFDSTUK I   ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1   Begripsbepalingen

de Wet:	de Wet op het voortgezet onderwijs;
Onze Minister:	onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
inspectie:	de inspectie bedoeld in artikel 1 van de Wet op het onderwijstoezicht;
College van Bestuur:	het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde eindverantwoordelijk voorzitter van de centrale directie cq. de rector van een school;
Schoolleiderstatuut:	statuut als bedoeld in artikel 32c Wet op het Voortgezet Onderwijs;
mandaat:	het doen uitoefenen door de schoolleider van aan het College van Bestuur wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur;
v.w.o.:	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 7 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
h.a.v.o.:	hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
m.a.v.o.:	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 9 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
v.b.o.:	voorbereidend beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 10a van de Wet op het voortgezet onderwijs;
v.m.b.o.:	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 21 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
opleiding v.a.v.o.:	een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in artikel 7.3.1., eerste lid, onderdeel a, van de Wet educatie en beroepsonderwijs;
school:	een onderwijsinstelling met een eigen brinnummer, die ressorteert onder het bestuur van de Stichting Carmelcollege;

schooljaar:	het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus van enig jaar en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar;
kandidaat:	een ieder die door de schoolleider tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;
examinator:	degene die belast is met het afnemen van het examen in een vak;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 36 van het Eindexamenbesluit;
leerweg:	de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 10d van de wet en de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10 van de wet.
vakken:	vakken, intrasectorale programma's, intersectorale programma's en andere programmaonderdelen; De vakken behorende tot de beeldende vorming: tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie film, audiovisuele vorming;
kunstvakken:	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
algemene vakken:	vakken niet zijnde afdelingsvakken genoemd in artikel 26h, respectievelijk bedoeld in artikel 26i, eerste lid van het Inrichtingsbesluit W.V.O., en niet zijnde intrasectorale of intersectorale programma's als bedoeld in artikel 26j, eerste lid, of artikel 26k, eerste lid, van dat besluit;
profielwerkstuk:	het in artikel 5 onder a bedoelde profielwerkstuk;
toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten of een praktische opdracht;
eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken.
eindexamen v.m.b.o.:	een eindexamen dat leidt tot een diploma v.m.b.o. voor zover het betreft de theoretische leerweg, de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg;
deeleindexamen:	een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;

schoolexamen:	het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen;
herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
inhalen:	het alsnog afleggen van een eerder gemist examen;
verhindering:	afwezigheid met opgaaf van reden;
fraude:	het op arglistige wijze geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften;
College voor examens:	College voor examens, genoemd in artikel 2, eerste lid van de Wet College voor examens;
examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;
DUO:	Dienst Uitvoering Onderwijs (voorheen CFI en IB-groep);
Eindexamenbesluit	Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

HOOFDSTUK II   ALGEMEEN DEEL

Artikel 2   Examenreglement

1. De schoolleider stelt voor de school een examenreglement vast aangepast aan de organisatie van de inrichting van het onderwijs en de begeleiding op de school. Het examenreglement omvat procedurele en organisatorische regelingen ter uitvoering van het schoolexamen en het centraal examen alsmede inhoudelijke bepalingen.
2. Het examenreglement wordt door de schoolleider vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie, geplaatst op de website van de school en op verzoek verstrekt aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn aan hun ouders/verzorgers.

Artikel 3   Toelating tot het eindexamen

1. De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Kandidaten die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen onder voorwaarden in de gelegenheid worden gesteld aan de school eindexamen af te leggen.

Artikel 4 Afnemen eindexamen

1. De schoolleider en de examinatoren nemen het eindexamen af. Het College van Bestuur is hiervoor verantwoordelijk.
2. De schoolleider wijst een van de personeelsleden aan tot secretaris van het eindexamen.

Artikel 5 Indeling eindexamen; profielwerkstuk

5a H.a.v.o.,

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen h.a.v.o. omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
3. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Tenminste één van deze vakken heeft een omvang van 320 uur of meer voor h.a.v.o.
4. Het profielwerkstuk wordt aangemerkt als een vak waarvoor een cijfer wordt vastgesteld. Het profielwerkstuk dient dan ook voor het eerste tijdvak van het centraal examen te worden afgerond.

5b

Inleveren van praktische opdrachten, kunstdossier en profielwerkstuk

Het niet inleveren van praktische opdrachten, het kunstdossier en profielwerkstuk wordt aangemerkt als onregelmatigheid. De data zijn opgenomen in het PTA
Voor het profielwerkstuk geldt:

In het PTA boekje en de studiewijzers worden 3 data genoemd: inleveren kladversie - 1^e inleverdatum - deadline (datum en tijd). Levert de leerling in op de eerste inleverdatum dan geeft de docent een voorlopige beoordeling en krijgt de leerling gelegenheid om het gemaakte werk nog te verbeteren. Houdt de leerling zich niet aan deze (eerste) datum dan krijgen de ouders hierover binnen 2 werkdagen schriftelijk bericht. Inleveren op de deadline betekent dat de beoordeling voor het schriftelijke deel meteen definitief is. Indien een leerling ook op de deadline niets inlevert dan heeft hij/zij zich daarmee schuldig gemaakt aan een onregelmatigheid (zie artikel 6).

Naast de schriftelijke verslagleggen wordt de leerling gehouden aan een mondelinge presentatie. Deze presentatie maakt onderdeel uit van de definitieve beoordeling.

Bij aantoonbare overmacht is afwijking van deze procedure mogelijk.

Artikel 6 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de schoolleider maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;

- b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen (uitsluiting);
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schoolleider aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen, bedoeld in de vorige volzin, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de schoolleider de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleider deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de schoolleider in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep. Van de Commissie van Beroep mag de schoolleider geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het examen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de schoolleider en aan de inspectie.

Adres van de Commissie van Beroep : Postbus 864; 7550 AW Hengelo.

De Commissie van Beroep bestaat uit de volgende 6 personen:

- mw. mr. A.E.W. de Rouw
- mr. C.J.A. Stoelers
- dhr. J.P.M. Huijsmans
- mw. mr. H. Scholten
- dhr. ir. J. Brouwer
- mw. mr. J.G.H. Borgdorff

De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

5. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
- 1. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - 2. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkt uit de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
  - 3. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;

4. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toeëigening van geestesvoortbrengselen van een ander) tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
5. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht afwezig zijn bij een toets;
6. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat buiten het kader van een toets van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 7 Examenprogramma

1. De Minister van OC&W stelt, behalve voor door de schoolleider vast te stellen vakken en andere programma-onderdelen die onderdeel zijn van het eindexamen, voor elk van de onderwijssoorten, examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
  - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak en
  - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
3. De schoolleider kan een h.a.v.o. leerling in de gelegenheid stellen één of meer vakken op een hoger kwalificatieniveau (uit een hogere leerweg, v.w.o.) te volgen en af te sluiten in plaats van het overeenkomstige vak op het "eigen" kwalificatieniveau.

Artikel 8 Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voorzover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Voor wie niet als leerling is ingeschreven, geldt deze keuze voor zover de schoolleider hen tot het examen in die vakken toelaat.
2. De kandidaten kunnen voor zover de schoolleider hun dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen. Een examen als bedoeld in de eerste volzin heeft geen betrekking op vakken die overeenkomen met vakken die onderdeel zijn van dat eindexamen.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op kandidaten die deeleindexamen afleggen.

Artikel 9 Programma van toetsing en afsluiting

1. Vóór 1 oktober stelt de schoolleider een programma van toetsing en afsluiting vast dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. In het programma wordt in elk geval aangegeven:
  - welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst;
  - de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen;
  - de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt;
  - de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen aanvangen, de herkansing daaronder begrepen;
  - de wijze van herkansing van het schoolexamen;

- welke hulpmiddelen en faciliteiten voor een bepaalde specifieke doelgroep leerlingen beschikbaar worden gesteld;
  - de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
2. Het programma van toetsing en afsluiting (PTA) wordt vóór 1 oktober door de schoolleider toegezonden aan de inspectie, geplaatst op de website van de school en op verzoek verstrekt aan de kandidaten en voorzover de kandidaten minderjarig zijn aan hun ouders/verzorgers.

HOOFDSTUK III HET SCHOOLEXAMEN

Artikel 10 Schoolexamen

1. De schoolleider bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
3. De schoolleider kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. In afwijking van het tweede lid geldt voor het h.a.v.o dat de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, moeten zijn afgesloten uiterlijk een week voordat de uitslag van het centraal examen wordt vastgesteld.
5. Indien de schoolleider gebruik maakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde, vierde en vijfde lid, zendt hij de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen en het sectorwerkstuk zo spoedig mogelijk aan de inspectie, tenzij de schoolleider op grond van artikel 103b, tweede lid van de wet examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan de Dienst Uitvoering Onderwijs.

Artikel 10a Herkansingsregeling Schoolexamen

1. Schriftelijke schoolexamentoetsen kunnen eenmaal herkanst worden. Welke schoolexamentoetsen dit betreft is terug te lezen in de vakspecifieke PTA's
2. In geval van herkansing telt het hoogste cijfer.
3. Toetsen van een bepaalde periode mogen alleen herkanst worden in de herkansing van die periode.
4. Een kandidaat krijgt evenveel herkansingsmogelijkheden als er pta-periodes zijn. Voor een HAVO-leerling zijn dat er 4.
 In de 4e periode van Havo 4 wordt de leerlingen één herkansingsmogelijkheid geboden, ten behoeve van het vak Ma, dat alleen met een schoolexamen wordt afgesloten.
 In Havo 5 zijn er 3 PTA periodes, dus ook 3 herkansingen.
5. Bij afwezigheid (geoorloofd en ongeoorloofd) tijdens de herkansing, vervalt het recht op de herkansing
6. Bij kennelijke onvoorziene onbillijkheden treedt artikel 35 van het examenreglement in werking.

Artikel 10b Afwezigheid bij schoolexamen

Ziekte

- De ouder(s)/verzorger(s) maken voor aanvang van de toets aan de afdelingsleider of coördinator bekend dat de leerling verhinderd is de toets te maken

- Binnen 48 uur moet dit schriftelijk bevestigd worden middels een formulier dat bij de coördinator ingeleverd moet worden. Dit formulier zit in het PTA boekje als bijlage, maar staat ook op de site of is af te halen bij de coördinator.
- De gemiste toets moet ingehaald worden in de herkansingsperiode. Voor inhaaltoetsen bestaat geen mogelijkheid tot herkansing.

Te laat

- Tot een half uur na aanvang van de toets mag de leerling nog worden toegelaten. Hij/zij levert het werk in op het tijdstip dat ook voor de andere kandidaten geldt. N.B.: bij kijk- luistertoetsen (MVT en muziek) mogen leerlingen na aanvang niet meer naar binnen. De toets moet als herkansing gemaakt worden.

Artikel 11 Mededeling beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het centraal examen maakt de schoolleider op een nader vast te stellen tijdstip aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
  - a. welk cijfer of welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
  - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
  - c. de beoordeling van het profielwerkstuk.

Artikel 12 Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid worden het vak culturele en kunstzinnige vorming en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel, beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkt uit het examendossier.
4. Als de vakken CKV en lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel niet naar behoren zijn afgerond, kan de kandidaat niet slagen. De kandidaat ontvangt wel een cijferlijst, waarop voor het betreffende onderdeel de vermelding “n.a.” (niet afgerond) staat vermeld.
5. Onder verwijzing naar artikel 25, lid 6 wordt het combinatiecijfer bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers van de volgende onderdelen: maatschappijleer, levensbeschouwing en het profielwerkstuk. Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.
6. *Eindcijfer vakken met alleen een schoolexamen*
 Voor de vakken die alleen met een schoolexamen worden afgesloten - Maatschappijleer, levensbeschouwing en het profielwerkstuk- past het Bonhoeffer College de volgende afronding toe: indien het eerste cijfer achter de komma een 5 is dan wordt naar boven afgerond. Indien het eerste cijfer achter de komma een 4 is dan wordt tot en met 45 eerst naar 5 afgerond en vervolgens naar een geheel cijfer. 5.45 wordt dus 5.5 en vervolgens 6.

Artikel 13 Regeling doubleren

1. De overgangsnormen zijn gepubliceerd in het programmaboekje (zie schoolgids op de website van het Bonhoeffer College).

2. Er kunnen ook al enkele schoolexamenonderdelen (= schriftelijke toetsen, praktische opdrachten) worden afgenomen in 4 Havo.
3. Op het einde van het schooljaar wordt de leerling op grond van alle resultaten bevorderd of niet bevorderd.
4. Bij doubleren wordt in principe alles overgedaan.
5. Bij doubleren of zakken komt een leerling automatisch terecht in een andere groep (cohort) en valt dus onder een ander PTA.

Artikel 14 Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm.

HOOFSTUK IV   HET CENTRAAL EXAMEN

Artikel 15   **Tijdvakken en afneming centraal examen**

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor examens.
4. Het College voor examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak eveneens wordt afgenomen door het College voor examens.
5. Bij toepassing van het derde of vierde lid, leveren de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor examens bepaalt, in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin, alsmede in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.
6. Het College voor examens kan bepalen dat een toets wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.

Artikel 15a   **Centraal examen voorlaatste leerjaar**

1. In afwijking van artikel 15, tweede lid, kan de schoolleider een leerling uit het voorlaatste leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak in dat leerjaar.
  1. Artikel 25, negende lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16   **Opgave kandidaten centraal examen**

1. De schoolleider deelt jaarlijks vóór 1 november aan de Dienst Uitvoering Onderwijs, mee hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.
2. De schoolleider zendt jaarlijks ten minste drie dagen voor de aanvang van de centrale examens in het eerste tijdvak aan de inspectie een lijst waarop voor iedere kandidaat vermeld staat in welke vakken hij centraal examen zal afleggen en waarop is aangegeven welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen heeft behaald.

Voor de aanvang van het tweede tijdvak worden een lijst met de kandidaten, de in het eerste tijdvak door de kandidaten behaalde cijfers, de, voor zover van toepassing, alsnog behaalde cijfers voor het schoolexamen, alsmede een overzicht van het vak of de vakken waarin elke kandidaat centraal examen zal afleggen, aan de inspectie gezonden.
3. Indien een examenprogramma differentiaties kent als bedoeld in artikel 7, derde lid, kan een kandidaat per tijdvak in niet meer differentiaties centraal examen afleggen dan volgens het desbetreffende programma is vereist.

Artikel 17   **Regels omtrent het centraal examen**

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Het College voor examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.

2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen aangaande de opgaven gedaan van welke aard dan ook, uitgezonderd door het College voor examens vastgestelde errata.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die toezicht hebben gehouden maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
6. De aan de kandidaat voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
7. Bij ministeriële regeling kan ten aanzien van een of meer zittingen worden bepaald dat de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken inleveren bij een van degenen die toezicht houden. Bij die regeling wordt bepaald wanneer de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in de eerste volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.

Artikel 18 Beoordeling centraal examen

1. De schoolleider doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens, toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider.
2. De schoolleider doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid, onverwijld toekomen aan de betrokken gecommiteerde dan wel de tweede examinerator, bedoeld in artikel 19, tweede lid.
3. De gecommiteerde dan wel de tweede examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens bedoelde beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, toe. Daarnaast voegt de gecommiteerde bij het gecorrigeerde werk, de in artikel 36, vierde lid, van het Eindexamenbesluit, bedoelde verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door de schoolleider van de gecommiteerde.
4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het eerste tot en met derde lid.

Artikel 19 N.v.t

Artikel 20 Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examinerator en de gecommiteerde dan wel de tweede examinerator, bedoeld in artikel 19, tweede lid stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinerator en de gecommiteerde niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden

beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score bedoeld in het eerste lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor examens.

Artikel 21 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt het College voor examens nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

Artikel 22 Verhindering centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de schoolleider is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor examens zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de schoolleider aan het College voor examens. In dat geval deelt de schoolleider aan het College voor examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 30 eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het College voor examens het resultaat mee aan de schoolleider.

HOOFDSTUK V UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 23 Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het examen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond. Voor de vakken van de basisberoepsgerichte leerweg als bedoeld in artikel 10b van de wet en een vak dat op grond van artikel 23, tweede lid van het Eindexamenbesluit onderdeel kan zijn van de basisberoepsgerichte leerweg geldt in afwijking van de eerste volzin dat voor de bepaling van het eindcijfer het cijfer voor het schoolexamen tweemaal wordt meegerekend en het cijfer voor het centraal examen éénmaal.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 24 Vaststelling uitslag

1. De schoolleider en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 25 en voor zover van toepassing artikel 27a.
2. De uitslag luidt “geslaagd” voor het eindexamen of “afgewezen” voor het eindexamen.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 25 Uitslag

1. De kandidaat die eindexamen h.a.v.o. heeft afgelegd, is geslaagd als:
  - a. 1. alle cijfers 6 of hoger zijn
  2. er eenmaal eindcijfer 5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger;
  3. er eenmaal eindcijfer 4 of tweemaal eindcijfer 5 of eenmaal eindcijfer 5 en eenmaal eindcijfer 4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste een 6,0 is
  - b. indien geen van de eindcijfers van onderdelen, genoemd in het zesde lid, lager is dan 4, en
  - c. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, zijn beoordeeld als “voldoende” of “goed”.
  - d. het gemiddelde cijfer van het centraal eindexamen minimaal een 5,5 is
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer en het profielwerkstuk. De schoolleider kan daaraan toevoegen:
  - a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van de desbetreffende taal en literatuur;
  - b. klassieke culturele vorming, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, klassieke culturele vorming voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van Latijnse taal en literatuur en Griekse taal en literatuur;
  - c. algemene natuurwetenschappen in het h.a.v.o.;
  - d. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van artikel 11, eerste lid, onder c, artikel 12, eerste lid, onder c, van het eindexamenbesluit.
3. Indien de schoolleider toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.
4. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een vier of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag is vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan ieder kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 26 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 26, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 25a Aanscherping slaag-zakregels 2011-2012 (e.v.)

Voor kandidaten die in het schooljaar 2011-2012 (e.v.) examen afleggen en waarvoor in 2012 (e.v.) de uitslag wordt vastgesteld, zullen, naast de bepalingen in artikel 25, de volgende bepalingen gaan gelden:

1. Elke kandidaat moet gemiddeld een voldoende halen voor het centraal examen. Een kandidaat is dus gezakt als het gemiddelde cijfer voor het centraal examen lager is dan een 5,5.

Artikel 25b Aanscherping slaag-zakregels 2012-2013 (e.v.)

Voor kandidaten in het havo en vwo die in het schooljaar 2012-2013 (e.v.) examen afleggen en waarvoor in 2013 (e.v.) de uitslag wordt vastgesteld, zullen, naast de bepalingen in artikel 25 en 25a, de volgende bepalingen gaan gelden:

1. Elke kandidaat mag ten hoogste één vijf voor het eindcijfer van de basisvakken Nederlands, Engels en wiskunde scoren. Voor een kandidaat zonder wiskunde geldt dat ten hoogste één vijf voor Nederlands en Engels behaald mag worden. Een kandidaat is dus gezakt als a) er meer dan één vijf voor deze vakken wordt gescoord; b) er een vier of lager voor deze vakken wordt gescoord.

Artikel 26 Herkansing centraal examen

1. Elke kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd nadat ingevolge artikel 25, negende lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt, het recht om in het tweede tijdvak of, indien artikel 22, eerste lid van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan het centraal examen of aan het schriftelijk gedeelte van het centraal examen in een beroepsgericht programma. Indien het betreft het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg in het v.m.b.o, bestaat dit recht eveneens voor het praktisch gedeelte van het centraal examen in een beroepsgericht programma, af te nemen door de schoolleider aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak. De herkansing van het praktisch gedeelte van het centraal examen bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van een of meer onderdelen daarvan.
2. De kandidaat stelt de schoolleider voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 24 en wordt schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 27 Diploma en cijferlijst

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld :
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
  - b voor v.w.o en h.a.v.o. het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
  - c. de beoordeling van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding in v.w.o. en h.a.v.o.,
  - d. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het cijfer bepaald op grond van artikel 25, vierde lid, en
  - e. de uitslag van het eindexamen.
2. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor examens, een diploma uit waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken.

Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
3. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
  - A. Indien het betreft het eindexamen v.w.o. of het eindexamen h.a.v.o.:
    1. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
    2. de vakken algemene natuurwetenschappen en maatschappijleer waarvoor de kandidaat bij het eindexamen v.w.o. is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma h.a.v.o., worden niet vermeld op de cijferlijst;
    3. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het Eindexamenbesluit of artikel 10 van het Besluit staatexamens vwo-havo-mavo 2000, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    4. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen v.w.o. is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen h.a.v.o. waarvan deze v.w.o.-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen h.a.v.o. is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd examen v.m.b.o. voor zover het betreft de theoretische leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 14, achtste lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    5. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;
4. De schoolleider en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.

5. Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de schoolleider er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar deeleindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.
6. De schoolleider van een school voor m.a.v.o. of een scholengemeenschap die in elk geval een school voor m.a.v.o. omvat, reikt op verzoek van de kandidaat die met goed gevolg het examen v.m.b.o. in de gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 25 voor zover het betreft de uitslag van het eindexamen v.m.b.o. in de theoretische leerweg, het diploma v.m.b.o. in de theoretische leerweg uit.

Artikel 27a Voorlopige cijferlijst

1. Indien de kandidaat een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in één of meer vakken heeft afgelegd in het voorlaatste leerjaar en vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien, verstrekt de schoolleider hem een voorlopige cijferlijst.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden het vak of de vakken waarin de kandidaat centraal examen heeft afgelegd vermeld, alsmede het cijfer van het schoolexamen, het cijfer van het centraal examen en het eindcijfer, met de aantekening of gebruik is gemaakt van de herkansingsmogelijkheid.
3. Indien de kandidaat een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd wordt de beoordeling of het cijfer daarvan vermeld op de voorlopige cijferlijst.

Artikel 28 N.v.t

Artikel 29 Duplicaten en afgifte verklaringen

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten, bewijzen van ontheffing en cijferlijsten worden niet verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) worden verstrekt.

HOOFDSTUK VI OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 30 Afwijkende wijze van examineren

1. De schoolleider kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleider de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld,

- b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voorzover in de onder a. genoemde deskundigenverklaring daartoe een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen in die deskundigenverklaring.
3. De schoolleider kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Eindexamenbesluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogst zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
    - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
    - b. het vak Nederlandse taal;
    - c. enig andere vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
  4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
  5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 31 Gegevensverstrekking

1. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers in het voorlaatste leerjaar, voor zover van toepassing, en na vaststelling van de definitieve uitslag stuurt de schoolleider aan de Dienst Uitvoering Onderwijs en aan de inspectie een lijst waarop voor alle kandidaten voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. het profiel of de profielen dan wel de leerweg waarop het examen betrekking heeft;
  - b. de vakken waarin examen is afgelegd;
  - c. de cijfers van het schoolexamen, alsmede in voorkomend geval het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk betrekking heeft en de beoordeling en het thema van het sectorwerkstuk;
  - d. de cijfers van het centraal examen;
  - e. de eindcijfers;
  - f. de uitslag van het eindexamen.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op een schoolleider die op grond van artikel 103b, tweede lid, van de wet examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan de Dienst Uitvoering Onderwijs.

Artikel 32 Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen van de kandidaten en de lijst, bedoeld in artikel 31, worden gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de schoolleider, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de schoolleider en de secretaris van het examen ondertekend exemplaar van de lijst, zoals bedoeld in artikel 31 wordt gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.

4. Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij dit College.

Artikel 33 Afwijkende inrichting examens

Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan de Minister toestaan dat van het Eindexamenbesluit wordt afgeweken.

Artikel 34 Spreiding voltooiing eindexamen

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De schoolleider geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 26, eerste tot en met vierde lid is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers, behaald tot en met het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen, zendt de schoolleider aan de inspectie een lijst waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 31, onderdelen a tot en met e.
5. De schoolleider en de secretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 25.

HOOFDSTUK VII SLOTBEPALINGEN

Artikel 35 Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider.

Artikel 36 Inwerkingtreding examenreglement

1. Dit reglement treedt in werking met ingang van 1 augustus 2010.

PTA TOETSWEKEN IN HAVO 5 SCHOOLJAAR 2011 - 2012

1. Week 45: 7 – 11 november 2011
Herkansing: 22 november
2. Week 4: 23 – 27 januari 2012
Herkansing: 7 februari
3. Week 12/13: 22 – 29 maart
Herkansing: 5 april

Cijferlijsten: 26 november
10 februari
13 april definitieve cijferlijst, verplichte cijfercontrole door leerlingen

PROFIELWERKSTUK – TIJDLIJN

Eerste voortgangsgesprek	Oktober 2011
Tweede voortgangsgesprek	November 2011
Kladversie inleveren	15 december 2011
Beoordelingsgesprek	Januari 2012
Eerste inleverdatum	9 februari 2012
Definitieve inleverdatum (= deadline!)	20 februari 2012
Mondelinge presentatie	12 maart 2012

CSE 2012		
Eerste tijdvak HAVO		
Dag	Tijd	Vak
Maandag 14 mei	09.00 - 12.00 uur	Kunst Algemeen
	13.30 - 16.30 uur	Biologie
Dinsdag 15 mei		
	13.30 - 16.30 uur	Nederlands
Woensdag 16 mei	09.00 - 11.30 uur	Duits
	13.30 - 16.30 uur	Economie ¹
Maandag 21 mei	09.00 - 12.00 uur	Geschiedenis
	13.30 - 16.00 uur	Frans
Dinsdag 22 mei		
	13.30 - 16.30 uur	Scheikunde
Woensdag 23 mei		
	13.30 - 16.30 uur	Wiskunde A
Donderdag 24 mei	09.00 - 12.00 uur	Maatschappijwetenschappen
	13.30 - 16.30 uur	Wiskunde B
Vrijdag 25 mei	09.00 - 11.30 uur	Muziek
	13.30 - 16.30 uur	M&O
Dinsdag 29 mei	09.00 - 12.00 uur	Aardrijkskunde
	13.30 - 16.00 uur	Engels
Woensdag 30 mei		
	13.30 - 16.30 uur	Natuurkunde
Tweede tijdvak HAVO		
Dag	Tijd	Vak
Wordt later bekend gemaakt (vanaf 18 juni)		Wordt later bekend gemaakt.

¹ Economie havo wordt in 2012 voor het eerst geëxamineerd volgens het nieuwe examenprogramma (daarnaast is er een bezemexamen volgens het oude examenprogramma).

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Nederlands Studielast leerjaar 4: 210 Studielast totaal: 400

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen*	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1- 4	Nieuw Nederlands	toetsen (schriftelijk en mondeling)	n.v.t.	Samen 50% van schoolexamen	nee	cijfer	SO's en overige opdrachten tellen 1maal mee, PW tellen 2 of 3 maal mee.
1 - 4	Literatuur	opdrachten	n.v.t.		nee	cijfer	
1- 4	Leesdossier: 5 romans	boekverslagen/ opdrachten	n.v.t.		nee	cijfer	
4	Proefwerk literatuur: leesdossier & literatuurgeschiedenis	schriftelijk	60 min.		nee	cijfer	(PW: telt 4 maal mee)

Toelichting:

In 4H worden 5 boeken gelezen. In 5H worden 3 boeken gelezen, met daarna een mondelinge toets, waarin alle 8 gelezen boeken besproken zullen worden.

* Het gewogen gemiddelde van deze cijfers is het cijfer van rapport 4, afgerond op 1 decimaal

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Nederlands Studielast leerjaar 5: 190 Studielast totaal: 400

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1	Schriftelijke taalvaardigheid, betoog	schriftelijk (PTA-1)	90 min.	15%	ja	cijfer	Onderwerp wordt door de docent tevoren opgegeven.
2	Voorbereiden/ onderzoeken debatonderwerp	documentatie-map (KWT)	nvt	5%	nee	cijfer	onderwerpen worden, na toestemming van docent, voorbereid.
	Debat n.a.v. actueel onderwerp	mondeling (In les)	30 min.	15%	nee	cijfer	Uitvoering in door de docent samengestelde groepen.
3	Leesdossier: mondeling over 8 gelezen boeken	mondeling (PTA-3)	20 min.	15%	nee	cijfer	Verslagen over de laatste 3 boeken worden in week 41, 50 en 7 bij de docent ingeleverd.

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Engels

Studielast leerjaar 4: 160

Studielast totaal: 360

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Gewicht	Beoordeling	Opmerkingen
1	Stepping Stones katern 1: Schrijfvaardigheid Luistervaardigheid Leesvaardigheid Spreekvaardigheid WaspReporter: 4 artikelen Examen teksten 1 ^e boek	schriftelijk mondeling schriftelijk schriftelijk boekverslag	nvt	cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer	Toets duur: 30 of 60 minuten Presentatie voor de klas Deadline 1 ^e boek: 2 november 2010
2	Stepping Stones katern 1+ 2: Spreekvaardigheid WaspReporter: 4 artikelen Examen teksten 2e boek	schriftelijk mondeling schriftelijk schriftelijk boekverslag	nvt	cijfer cijfer cijfer cijfer	Toets duur: 30 of 60 minuten Gesprekken voeren Deadline 2 ^e boek: 11 januari 2011
3	Stepping Stones katern 2 + 3: Spreekvaardigheid: Londen WaspReporter: 4 artikelen Examen teksten 3e boek	schriftelijk mondeling schriftelijk schriftelijk boekverslag	nvt	cijfer cijfer cijfer cijfer	Toets duur: 30 of 60 minuten Presentatie voor de klas Deadline 3 ^e boek: 6 april 2011
4	Stepping Stones katern 3: WaspReporter: 4 artikelen Examen teksten 4 ^e boek Spreekvaardigheid	schriftelijk schriftelijk schriftelijk boekverslag mondeling	nvt	cijfer cijfer cijfer cijfer	Toets duur: 30 of 60 minuten Deadline 4 ^e boek: 14 juni 2011 Mondeling: 15 minuten per leerling
			Het jaarcijfer heeft een gewicht van 20% van het School Examen.		Proefwerken tellen 2x of 3x mee so's tellen 1x mee kwt werk plus een groepsopdracht telt 2x mee

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Engels

Studielast leerjaar 5: 200

Studielast totaal: 360

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht SE	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen PWs: Gewicht + Tijd:
Havo 4	Jaarcijfer			20%	nee	cijfer	PWs en opdrachten
Doorlopend	PTA Literatuur + Boeken	schriftelijk	KWT	10%	nee	cijfer	PW 3x in periode: 1, 2, 3
1	Stepping Stones katern1+2 Leesvaardigheid: Examen teksten Kijk en Luistervaardigheid Spreekvaardigheid WaspReporter 1: 8 artikelen, samenvatten + alle opdrachten maken, woorden leren, uitspraak KWT Literatuur: Short stories, 5 ^e Boek, inzet, werk, verzorging PTA Schrijfvaard. 1: Informele brief	schriftelijk schriftelijk schriftelijk mondeling schriftelijk schriftelijk schriftelijk	 60 min.	 10%	nee nee nee nee nee nee ja	cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer	PW 8x: 60 min. (week 41) PW 2x: 60 min. (week 39) PW 2x: 2 x 30 min. PW 2x: Speech van 5min. PW 8x: 60 min. (week 42) Deadlines: 2 artikelen: 14 sept./28sept./12okt./2 nov. PW 5 ^e boek: 5 okt. 2011 PTA week 1
2	Stepping Stones (zie boven) Leesvaardigheid: Examenteksten Kijk en Luistervaardigheid WaspReporter 2: 8 artikelen (zie boven) Spreekvaardigheid KWT Literatuur: Poetry, 6 ^e Boek, inzet, werk, verzorging PTA Kijk & Luistervaardigheid	schriftelijk schriftelijk schriftelijk schriftelijk mondeling schriftelijk schriftelijk	 75 min.	 20%	nee nee nee nee nee nee nee ja	cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer	PW 8x: 60 min. (week 50) PW 2x: 60 min. (week 48) PW 2x: 2 x 30 min. PW 8x: 60 min. (week 2) Deadlines: 2x 4 artikelen: 23 nov. en 11 jan. PW 2x: Gesprekje voeren PW 6 ^e boek: 21dec.2011 PTA week 2
3	PTA Schrijfvaard. 2: Formele brief Stepping Stones: (zie boven) Leesvaardigheid: Examenteksten WaspReporter 3: 8 artikelen (zie boven) KWT Literatuur: Boek, 7 ^e Boek, inzet, werk, verzorging PTA Spreekvaardigheid:	schriftelijk schriftelijk schriftelijk schriftelijk schriftelijk mondeling	60 min. 15 min.	10% 20%	ja nee nee nee nee nee nee nee	cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer cijfer	PTA in de les PW 8x: 60 min. (week 11) PW 4x: 60 min. (week 7) PW 8x: 60 min. (week 10) Deadline: 8 art.: 7 mrt 2012 PW 7e boek: 22 feb. 2012 PTA week 3
Doorlopend	Jaarcijfer 5H			10%		cijfer	Deadlines gemist = Een onregelmatigheid. Zie art. 6

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4
Studielast leerjaar 4: 210

Vak: Duits

Studielast totaal: 400
opmerkingen

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	"Na Klar" Hoofdstuk 1 en 2	Schriftelijk	2 x 60 min.	n.v.t.	Nee	Cijfer	
	Luistertoets	Schriftelijk	60 min.	n.v.t.	Nee	Cijfer	
2	"Na Klar" Hoofdstuk 3 en 4	Schriftelijk	2 x 60 min.	n.v.t.	Nee	Cijfer	
	Luistertoets	Schriftelijk	60 min.	n.v.t.	Nee	Cijfer	
3	"Na Klar" Hoofdstuk 5	Schriftelijk	60 min.	n.v.t.	Nee	Cijfer	
	Tekstverklaring	Schriftelijk	60 min.	n.v.t.	Nee	Cijfer	
	Literatuur (verslag)	Schriftelijk	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Naar behoren	
	Luistertoets	Schriftelijk	60 min.	n.v.t.	Nee	Cijfer	
4	"Na Klar" Hoofdstuk 6	Schriftelijk	Schriftelijk	n.v.t.	Nee	Cijfer	
	Tekstverklaring	Schriftelijk	Schriftelijk	n.v.t.	Nee	Cijfer	
	Literatuur (verslag)	Schriftelijk	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Naar behoren	
	Luistertoets	Schriftelijk	60 min.	n.v.t.	Nee	Cijfer	
	Gespreksvaardigheid eigen onderwerp na overleg met de docent	Mondeling	15 min.	n.v.t.	Nee	Cijfer	20 minuten per leerling
	Jaarcijfer havo 4			20%			

NB. De toetsen in de grijze vakken tellen dubbel t.o.v. de andere toetsen. So's tellen 1x, proefwerken 2x en luistertoetsen en mondeling 4x.
Het jaarcijfer in havo 4 heeft een gewicht van 20 % van het schoolexamen in havo 5.

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Duits

Studielast leerjaar 5: 160

Studielast totaal: 360

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
	Jaarcijfer 4 havo			20 %			
1	Na Klar: Kapitel 1 + 2 Idioom Luistervaardigheid Schrijfvaardigheid (formeel brief) Literatuur	Schriftelijk Schriftelijk Cito, meerkeuze (luistertoets) Schriftelijk Mondeling	60 min. 90 min. 20 min.	6% 11% nvt	Ja Ja nee	Cijfer Cijfer Cijfer	Tijdens de les; 1 of 2 lessen Dit mondeling telt (gemiddeld met het cijfer voor de literatuurverslagen) mee in het jaarcijfer 5 havo. Weging: 3x
2	Na Klar: Kapitel 3 Idioom Luistervaardigheid Literatuur (verslag) Luistervaardigheid	Schriftelijk Schriftelijk Cito, meerkeuze (kijk-luistertoets) Schriftelijk Cito, meerkeuze (kijk-/luistertoets)	60 min. nvt 60 min.	6% nvt 13%	Ja nvt Ja	Cijfer Cijfer Cijfer	Tijdens de les; 1 of 2 lessen
3	Schrijfvaardigheid (informele brief) Na Klar: Kapitel 4 Idioom Gespreksvaardigheid Literatuur (verslag)	Schriftelijk Schriftelijk Schriftelijk Mondeling Schriftelijk	60 min. 20 min. nvt	11% 13% nvt	Ja Nee nvt	Cijfer Cijfer Cijfer	Mondeling per twee leerlingen
4	Jaarcijfer 5 havo			20 %	onderdelen niet herkansbaar		So's/ overige (KWT) opdrachten tellen 1x mee, proefwerken 2x

N.B. de vetgedrukte toetsen vinden in de PTA-week plaats, d.w.z. in de eerste PTA-week de formele brief en het mondeling n.a.v. het vakoverstijgend literatuurproject, in de tweede PTA-week de kijk- luistertoets en in de derde PTA-week het mondeling.

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Frans Studielast leerjaar 4: 210 Studielast totaal: 400

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1	Libre Service Unité 1 en 2 leesvaardigheid	Schriftelijk Schriftelijk	2x 60 min. 1x 60 min.	N.v.t. N.v.t.	Nee Nee	Cijfer Cijfer	
2	Libre Service Unité 3 en 4 Leesvaardigheid spreekvaardigheid	Schriftelijk Schriftelijk Mondeling	2x 60 min. 1x 60 min. ong. 5 min.	N.v.t. N.v.t. N.v.t.	Nee Nee Nee	Cijfer Cijfer Cijfer	In tweetallen; in de les
3	Libre Service Unité 5 en 6 Literatuur	Schriftelijk Schriftelijk	2 x 60 min.	N.v.t. N.v.t.	Nee Nee	Cijfer Cijfer (s.o.)	KWT project
4	Libre Service Unité 7 Leesvaardigheid spreekvaardigheid Literatuur (W.O. II)	Schriftelijk Schriftelijk Mondeling Schriftelijk (verslag) en mondeling	1 x 60 min. 1x 60 min. ong. 15 min. ong. 10 min.	N.v.t. N.v.t. N.v.t. N.v.t.	Nee Nee Nee Nee	Cijfer Cijfer Cijfer Cijfer (s.o.) Cijfer	15 min. per leerling Vakoverstijgend literatuurproject; Tijdens toetsweek
	Jaarcijfer 4 Havo			20 %			Proefwerken tellen 2 x mee; s.o.'s en overige (KWT) opdrachten 1 x

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Frans Studielast leerjaar 5: 210 Studielast totaal: 400

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
Havo 4	Jaarcijfer			20%			
1	Libre Service leçon 1, 2, 3 Literatuur PTA: schrijfvaardigheid: Informele brief	Schriftelijk Schriftelijk schriftelijk	3 x 60 min. 60 min.	n.v.t. n.v.t. 10%	Nee Nee Ja	Cijfer Cijfer Cijfer	KWT project PTA week 1
2	Libre Service leçon 4, 5, 6 Literatuur PTA: kijk- en luistervaardigheid	Schriftelijk Schriftelijk Schriftelijk (Cito toets)	3 x 60 min. 75 min.	n.v.t, n.v.t. 20%	Nee Nee Ja	Cijfer Cijfer Cijfer	Deadline inleveren verslag: 20 dec. 2011 PTA week 2
3	PTA schrijfvaardigheid: formele brief Libre Service t/m leçon 14, Examenbundel (idioom) Literatuur PTA spreekvaardigheid	Schriftelijk Schriftelijk Schriftelijk Mondeling	60 min. 2 x 60 min. 20 min.	10% n.v.t. n.v.t. 20%	Ja Nee Nee Nee	Cijfer Cijfer Cijfer Cijfer	PTA in de les KWT project PTA week 3
	Jaarcijfer 5 Havo			20%		Cijfer	Proefwerken tellen 2x mee, s.o.'s en overige (KWT) opdrachten 1x

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: CKV

Studielast leerjaar 4: 80

Studielast totaal: 120

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1							
2	Palet Basisboek: Erfgoed, Film* (Opdrachten uit themakaternen, Palet Mono en Teleac serie) 1 culturele activiteit (aanvraag vooraf indienen bij de docent)	In Kunstdossier		Handelingsdeel	n.v.t.	Naar behoren	* In de loop van leerjaar 4 en 5 komen alle disciplines/kunstvormen aan bod. Bij een van de disciplines maak je een praktische opdracht (in overleg met je docent) Voor (het inleveren van) de verschillende opdrachten, zie regels praktische opdrachten en studiewijzer
3	Palet Basisboek: Theater, Muziek 2 culturele activiteiten 1 praktische activiteit (verplicht afsluiten dit schooljaar!)	In kunstdossier		Handelingsdeel	n.v.t.	Naar behoren	April: workshop dans (prakt. activiteit) N.B.: aan het eind van deze periode moeten van minstens 3 culturele activiteiten verslagen af zijn!
4	Palet Basisboek: Beeldende Kunst 1 culturele activiteit	Mondeling + kunstdossier		Handelingsdeel	n.v.t.	Naar behoren	Eindgesprek 4 Havo moet plaatsvinden vóór 21 juni 2011

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: CKV

Studielast leerjaar 5: 40

Studielast totaal: 120

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen*	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	Palet Basisboek: Architectuur Design Opdrachten gekoppeld aan excursie naar Beeld en Geluid Hilversum (sept. '11) 2 culturele activiteiten	Mondeling + kunstdossier		Handelingsdeel	n.v.t.	Naar behoren	Eindgesprek 5 Havo moet plaatsvinden vóór 11 november 2011

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012   AFDELING HAVO   LEERJAAR 5

Vak: Kunst Algemeen

Studielast leerjaar 5: 120

Studielast totaal: 120

Periode	stofaanduiding	Toetsvorm	tijd	Gewicht schoolexamen	herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1 - 3	Burgerlijke Cultuur van Nederland in de 17 e eeuw. Cultuur van het moderne 1 ^e helft 20 ^e eeuw Massacultuur = 2 ^e helft 20 ^e eeuw	n.v.t.		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
4	De drie bovenstaande onderwerpen komen aan de orde in het centraal examen	CSE met audio- en video-fragmenten	180 min.				

N.B.: Dit vak heeft alleen een centraal examen. Het schoolexamencijfer is dat van het gekozen kunstvak (Kunst Beeldende Vorming of Kunst Muziek).

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 4 & 5

Vak: LO

Studielast totaal: 120

	Domein	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
Spel	Slag- en loop- doel- terugslagspelen	Praktijk			i.o.m.	G/V/O	
Turnen	Zwaaien/ springen/ balanceren	Praktijk			i.o.m.	G/V/O	
Atletiek	Lopen/ springen/ werpen	Praktijk			i.o.m.	G/V/O	
B.O. M.	Analyse/ conditie/ dans	Praktijk			i.o.m.	G/V/O	
Zelfverdediging		Praktijk			i.o.m.	G/V/O	
Recreatiespelen*	Frisbee/ beachball	Praktijk			i.o.m.	G/V/O	
Werkstuk**	Bewegen en gezondheid (Havo 4) Bewegen en samenleving (Havo 5)	Verslag			i.o.m.	G/V/O	werkstuk en mondeling voldoende afsluiten
	Jaarbeoordeling 4 havo					G/V/O	

Algemeen:

- In het examendossier 4 en 5 havo moeten de domeinen “voldoende” of “goed” afgevinkt.
- De praktijkonderdelen moeten, per domein gemiddeld voldoende zijn.
- Leerlingen hebben een opkomstplicht van minimaal 80%.
! Denk eraan dat lesuitval zoals werkweken, introductiedagen, P.T.A weken, vergaderingen en bij ziekte verrekend wordt in de 20% absentieregel.
- De inzet/motivatie moeten voldoende zijn naar het oordeel van de docent
- De bewegingsvaardigheden moeten optimaal zijn voor die leerling.
- Bij spijbelgedrag komt er een “onvoldoende” te staan.
- Bij langdurige blessures moet er een verklaring komen van de ouders en huisarts cq fysiotherapeut.
De leerlingen zijn in dat geval zoveel mogelijk bij de les l.o. aanwezig.
De leerling krijgt een extra opdracht voor een werkstuk of helpen bij sportdagen op en of van de school
- Bij een onvoldoende beoordeling volgt er een herkansing direct aan het einde van een periode. Deze herkansing zal geen ‘ officieel’ karakter hebben tenzij de herkansing voortvloeit uit spijbelgedrag.

* Extra opdracht in overleg met docent i.v.m. onvoldoende afsluiten speldomein

** Extra opdracht bij langdurige afwezigheid i.v.m. ziekte of blessure

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011   AFDELING HAVO   LEERJAAR 4

Vak: Maatschappijleer

Studielast leerjaar 4: 120

Studielast totaal: 120

Periode	stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	Wat is Maatschappijleer ? Rechtsstaat	Proefwerk met alleen gesloten vragen	60 min	20%	Ja	Cijfer	Toets 1 in week 45 - 2010
2	Parlementaire democratie	Proefwerk met open en gesloten vragen	60 min	20%	Ja	Cijfer	Toets 2 in week 4 - 2011
	Praktische opdracht	Werkstuk		10 %	Nee	Cijfer	Inleveren in week 3 - 2011
3	Pluriforme samenleving		60 min	20%		Cijfer	Toets 3 in week 15 - 2011
4	Verzorgingsstaat	Proefwerk met open en gesloten vragen	60 min	20%	Ja	Cijfer	Toets 4 in week 26 - 2011
	Praktische Opdracht	Werkstuk en presentatie		10%	Nee	Cijfer	Inleveren en presenteren in week 24 en 25 - 2011

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012   AFDELING HAVO   LEERJAAR 5

Vak: Levensbeschouwing

Studielast leerjaar 5:

Studielast totaal:

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	Hoofdstuk 2: "Wie is de mens?"	Schriftelijk	60 min.	25%	Ja	Cijfer	In PTA week – week 45 – 2011
	Levensbeschouwing en muziek	Praktische opdracht (presentatie)	15 min.	10%	Nee	Cijfer	In de les – week 46 - 2011
	Levensvisieboek of levensbeschouwelijk opstel	Praktische opdracht (Schrijfo opdracht)		20%	Nee	Cijfer	Inleveren uiterlijk week 47 – 2011
2	Hoofdstuk 3 ethiek + bijlage Bonhoeffer	Schriftelijk	60 min.	25%	Ja	Cijfer	In PTA week – week 4 – 2012
	Levensbeschouwelijk onderwerp	Praktische opdracht (presentatie)	45 min	20%	Nee	Cijfer	23 december 2011
3							
4							

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Geschiedenis

Studielast leerjaar 4: 160

Studielast totaal: 320

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht School examen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1 t/m 4	9 tijdvakken 10 Toetsen	Open vragen Schriftelijk	Per toets max. 60 min.	41,7%	Nee	10 toetsen, cijfer gevormd door gemiddelde (**)	
	Domein D Parlementaire geschiedenis	Open vragen Schriftelijk	Per toets max. 60 min	10 %	Nee	1 toets.	
1 t/m 4	Praktische opdracht deel 1	PPT – presentatie 10 tijdvakken.		10 %	Nee	Beoordeling door docent: - maximaal 40 punten (= 4 punten per tijdvak)	Groepswerk (2 -3) Moet in havo 5 via Teletop worden ingeleverd.
2	Praktische opdracht deel 2	Vaardigheden opdracht a.d.h.v. bronnen		10%	Nee	Beoordeling door docent: - maximaal 40 punten. N.B. punten voor p.o. 1 en 2 worden samengevoegd en gedeeld door 10.	Groepswerk (2 – 3) Moet voor het einde van de derde periode schriftelijk worden ingeleverd.

Het gemiddelde van de cijfers van de tijdvak toetsen vormt het overgangscijfer van Havo – 4 naar Havo – 5.

Berekening:

Cijfer tijdvaktoets afronden op 1 decimaal → 5,45 = 5,5 !

Gemiddelde wordt berekend op 1 decimaal en daarna afgekapt. → 5,45 = 5,4 !

Programma van toetsing en afsluiting

SCHOOLJAAR 2011-2012

AFDELING HAVO

LEERJAAR 5

Vak: geschiedenis

Studielast leerjaar 5 : 160

Studielast totaal 320

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Gewicht School examen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen Tijdsduur
1	Tijdvak 10 Moderne tijd II 2 toetsen	Open vragen Schriftelijk	8.34 %	Nee	Cijfer	60 min Nb.: 2 toetsen gedurende periode 1. Geen deelname PTA 1.
2	Examenonderwerp I Vietnam	- tussentijdse toetsen over delen van de stof - afsluitende schriftelijke toets over de gehele stof Beide toetsen open vragen, schriftelijk.	10%	- tussentijdse toetsing niet herkansbaar - afsluitende toets wel herkansbaar	Gemiddeld cijfer over delen van de stof: weging 1 Afsluitende toets over de gehele stof: weging 2	60 min. In PTA-week 2
3	Examenonderwerp II Een republiek tussen vorsten.	- tussentijdse toetsen over delen van de stof - afsluitende schriftelijke toets over de gehele stof Beide toetsen open vragen, schriftelijk.	10%	- tussentijdse toetsing niet herkansbaar - afsluitende toets wel herkansbaar	Gemiddeld cijfer over delen van de stof: weging 1 Afsluitende toets over de gehele stof: weging 2	60 min. In PTA-week 3

Berekening schoolexamen: 12 toetsen over 10 tijdvakken:	50%
Praktische opdracht deel 1 en 2	20%
Domein D, Parlementaire geschiedenis	10%
Examenonderwerp I	10%
Examenonderwerp II	10%

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO leerjaar 4

Vak: Aardrijkskunde

Studielast leerjaar 4: 160

Studielast totaal: 320

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1							
2							
3							
4		proefwerken		30%	Nee	Eindrapportcijfer op een decimaal	

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Aardrijkskunde

Studielast leerjaar 5: 160

Studielast totaal: 160

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen*	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	De Aarde H.1, 2 De Aarde H 1, 2 en 3	Proefwerk Proefwerk	90 min.	10% 20%	nee ja	Cijfer Cijfer	In PTA-week 1
2	Wonen in Nederland H 1 en 2 Wonen in Nederland H 1,2 en 3	Proefwerk proefwerk	90 min.	10% 10%	nee ja	Cijfer Cijfer	In PTA-week 2
3	Arm en Rijk H. 4 Gemaakt werk	Proefwerk Praktische opdracht	90 min.	10% 10%	Ja nee	Cijfer Cijfer	In PTA-week 3

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4
Studielast leerjaar 4: 160

Studielast totaal: 320

Vak: Wiskunde A

Periode	stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1							
2							
3							
4	Proefwerken	Schriftelijk		25%	nee	Cijfer	Overgangscijfer; rekenkundig gemiddelde van alle proefwerken uit 4H, is 25% van het schoolexamen.
	Jaarcijfer havo 4						

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5
Studielast leerjaar 5: 120

Studielast totaal: 280

Vak: Wiskunde A

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1	Getal en Ruimte WA deel 1 en 2 : H1 t/m H6	Schriftelijk	180 min	25%	Ja	Cijfer	Afname in PTA 1 week
2	Getal en Ruimte WA deel 1,2 en 3 : H1 t/m H9	Schriftelijk	180 min	25%	Ja	Cijfer	Afname in PTA 2 week
3	Getal en Ruimte WA deel 1,2 en 3 : H1 t/m H11	Schriftelijk	180 min	25%	Ja	Cijfer	Afname in PTA 3 week
4							

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Wiskunde B

Studielast leerjaar 4: 200

Studielast totaal: 360

Periode	stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1							
2							
3							
4	Proefwerken	Schriftelijk		25%	nee	Cijfer	Overgangscijfer; rekenkundig gemiddelde van alle proefwerken uit 4H, is 25% van het schoolexamen.
	Jaarcijfer havo 4						

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Wiskunde B

Studielast leerjaar 5: 160

Studielast totaal: 320

Periode	Stofaanduiding	Ttoetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1	Getal en Ruimte WB deel 1 en 2 : H1 t/m H 7	Schriftelijk	180 min	25%	Ja	Cijfer	Afname in PTA 1 week
2	Getal en Ruimte WB deel 1,2 en 3 : H1 t/m H 9	Schriftelijk	180 min	25%	Ja	Cijfer	Afname in PTA 2 week
3	Getal en Ruimte WB deel 1,2 en 3 : H1 t/m H 11	Schriftelijk	180 min	25%	Ja	Cijfer	Afname in PTA 3 week
4							

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Informatica

Studielast leerjaar 4:

Studielast totaal:

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1							
2							
3							
4	Proefwerken en Praktische opdrachten	Schriftelijk, Verslag en Presentaties		20%	nee	Cijfer	Overgangscijfer uit 4 Havo, is 20% van het schoolexamen

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Informatica

Studielast leerjaar 5:

Studielast totaal:

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1	Fundament Informatica mod. VI Praktische opdrachten	Verslag		20%	nee	cijfer	Inlevertermijn sluit bij aanvang van PTA 1 week
2	Fundament Informatica mod. VII	schriftelijk	120 min.	20%	ja	cijfer	Afname in PTA 2 week
3	Fundament Informatica mod. IV / VIII Praktische opdrachten	Verslag		40%	Nee	Cijfer	Inlevertermijn sluit bij aanvang van PTA 3 week, 23-03-2012
4							

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Natuurkunde

Studielast leerjaar 4: 230

Studielast totaal: 400

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
doorlopend	hfdst.1 - basisvaardigheden	schriftelijk	60 min	4	ja	cijfer	
	hfdst.2 - beweging 1	schriftelijk	60 min	4	nee	cijfer	
	hfdst.2 - beweging 2	schriftelijk	60 min	4	nee	cijfer	
	hfdst.3 - krachten	schriftelijk	60 min	4	nee	cijfer	
	hfdst.4 - arbeid en energie	schriftelijk	60 min	4	nee	cijfer	
	hfdst.5 - elektriciteit 1	schriftelijk	60 min	4	nee	cijfer	
	hfdst.5 - elektriciteit 2	schriftelijk	60 min	4	nee	cijfer	
	hfdst.6 - licht	schriftelijk	60 min	4	nee	cijfer	
	pta-practicum	verslag	90 min	1	nee	cijfer	
	Pta-practicum			10%			
	Jaarcijfer havo 4			20%			

Het gewogen gemiddelde van alle cijfers is 20% van het schoolexamen.

Het pta-practicum cijfer gaat als pta-cijfer mee naar havo5 en is daar 10% van het schoolexamen.

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Natuurkunde

Studielast leerjaar 5: 170

Studielast totaal: 400

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1	hfdts. 2 - trillingen en golven + hfdst. 4 - elektromagnetisme	schriftelijk	150 min	20%	ja	cijfer	In PTA-week 1
2	hfdst. 6 - straling en kernenergie + hfdst. 5 - elektrische energie pta-practicum	schriftelijk	150 min	20%	ja	cijfer	In PTA-week 2
		verslag	120 min	10%	nee	cijfer	
3	hfdst. 1 - signaalverwerking + hfdst. 3 - energie en warmte	schriftelijk	150 min	20%	ja	cijfer	In PTA-week 3
4	examen						

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Scheikunde

Studielast leerjaar 4: 180

Studielast totaal: 320

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen *	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	H1 Zouten H2 Brandstoffen	Schriftelijk Schriftelijk	60 min 60 min			Cijfer Cijfer	Pw H1 telt 2 maal mee Pw H2 telt 2 maal mee
2	H3 Koolstofverbindingen H4 Reacties met zoutoplossingen	Schriftelijk Schriftelijk	60 min 60 min			Cijfer Cijfer	Pw H3 telt 1 maal mee Pw H4 telt 3 maal mee
3	H5 Meten en weten H6 Water Begin praktische opdracht	Schriftelijk Schriftelijk	60 min 60 min			Cijfer Cijfer	Pw H5 telt 3 maal mee Pw H6 telt 2 maal mee
4	H7 Zuren en basen Praktische opdracht	Schriftelijk Verslag	60 min			Cijfer Cijfer	Pw H7 telt 3 maal mee Het cijfer van de praktische opdracht telt volgend jaar mee.
	Jaarcijfer havo 4			20%			

*Het gemiddelde van deze cijfers is 20% van het schoolexamencijfer, afgerond op 1 decimaal.

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Scheikunde

Studielast leerjaar 5: 140

Studielast totaal 320

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen*	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	H 8: Berekeningen H 9: Redoxreacties Practicumtoets over zouten	Schriftelijk Schriftelijk Practicum en schriftelijk	60 min 60 min 60 min 60 min	5% 5% 10%	Ja Ja Nee	Cijfer Cijfer Cijfer	Toetsen over H8 en H9 worden tijdens een lesuur afgenomen In de PTaweek een practicumtoets voor het practicumdossier(120 min totaal)
2	H 10en H11: Voedsel en industrie H 12: Polymeren Practicumtoets, oa titratie	Schriftelijk Schriftelijk Practicum en schriftelijk	60 min 60 min 120 min	5% 5% 10%	Ja Ja Nee	Cijfer Cijfer Cijfer	Toetsen over H10 + H11 en H12 worden tijdens een lesuur afgenomen In de PTaweek een practicumtoets voor het practicumdossier(120 min)
3	H13: Evenwichten, zuren en basen Chemie deel 1 en 2	Schriftelijk Schriftelijk	60 min 120 min	5% 25%	Ja Ja	Cijfer Cijfer	Toets over H13 wordt tijdens een lesuur afgenomen In de PTaweek toets over Chemie deel 1 en 2
	Praktische opdracht 4H	Verslag		10%	Nee	Cijfer	

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Biologie

Studielast leerjaar 4: 240

Studielast totaal: 400

Periode	stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1							
2							
3							
4	Boek Biologie voor jou havo 4 Per thema 1 proefwerk De practica in de 4 ^e klas tellen mee voor het praktisch schoolonderzoek; eindcijfer in de 5 ^e klas telt voor 20 % mee voor het schoolexamen. Jaarcijfer havo 4	Schriftelijk	1 lesuur per proefwerk		nee	1 cijfer per proefwerk. Eindcijfer 4 ^e klas telt mee voor 20 %.	
				20%			

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Biologie

Studielast leerjaar 5: 200

Studielast totaal: 400

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen*	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	Bio voor jou 4H, thema 1,2,3 Bio voor jou 5H thema-1	Schriftelijk	120 min.	15 %	ja	cijfer	
2	Bio voor jou 4H th. 4 en 5. Bio voor jou 5H th. 2 en 3 Practische opdracht (inclusief practica in de les van 4,5 Havo).	Schriftelijk Presentatie, schriftelijk etc.	120 min.	15 % 20 %	Ja nee	cijfer cijfer	
3	Bio voor jou 4H th. ,6,7,8	Schriftelijk	120 min.	15 %	ja	cijfer	
4	Bio voor jou 5H gemiddelde van de proefwerken thema 1 t/m 7	Schriftelijk	max. 30 min.	15 %	nee	cijfer	

Het pta 5 havo is onder voorbehoud i.v.m. ziekte van de docent biologie.

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Economie

Studielast leerjaar 4: 210

Studielast totaal: 400

Periode	stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1							
2							
3							
4	Eindrapportcijfer 4 Havo			20%	Nee		Gemiddelde van cijfers in 4 Havo

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Economie

Studielast leerjaar 5: 200

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen*	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	Lesbrieven Arbeidsmarkt en Inkomen en Groei	schriftelijk	150	20 %	ja	cijfer	In PTA-week 1
2	Nader te bepalen	Praktische Opdracht		20 %	nee	cijfer	Schriftelijk verslag. Inleveren uiterlijk 09-03-2012
	Lesbrieven Buitenland 1 en Buitenland 2	schriftelijk	150	20 %	ja	cijfer	In PTA-week 2
3	Lesbrieven Collectieve Sector en Consument en Producent	schriftelijk	150	20 %	ja	cijfer	In PTA-week 3
4							

Dit is het programma voor de gezakte economieleerlingen (bezemklas).

Programma van toetsing en afsluiting

SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Economie

Studielast leerjaar 4: 210

Studielast totaal: 400

Periode	stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1							
2							
3							
4	Eindrapportcijfer 4 Havo			20%	Nee		Gemiddelde van cijfers in 4 Havo

Programma van toetsing en afsluiting

SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Economie

Studielast leerjaar 5: 200

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen*	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	Lesbrieven Crisis, Jong & Oud en Werk	schriftelijk	150	20 %	ja	cijfer	In PTA-week 1
2	Nader te bepalen	Praktische Opdracht		20 %	nee	cijfer	Schriftelijk verslag. Inleveren uiterlijk 09-03-2012
	Lesbrieven Vervoer en Markt & Overheid en 2 klaslokaalexperimenten	schriftelijk	150	20 %	ja	cijfer	In PTA-week 2
3	Lesbrieven Europa en Verdienen & Uitgeven	schriftelijk	150	20 %	ja	cijfer	In PTA-week 3
4							

Dit is het nieuwe economieprogramma.

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011   AFDELING HAVO   LEERJAAR 4

Vak: Management & Organisatie

Studielast leerjaar 4: 200

Studielast totaal: 320

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1							
2							
3							
4	Eindrapportcijfer 4 Havo			20%	Nee		Gemiddelde van de behaalde cijfers in 4 Havo

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012   AFDELING HAVO   LEERJAAR 5

Vak: Management & Organisatie

Studielast leerjaar 5: 160

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen*	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	H 1 - 13	schriftelijk	150	20%	ja	cijfer	In PTA-week 1
2	H 14 - 24	schriftelijk	150	20%	ja	cijfer	In PTA-week 2
3	H 25 - 36 Nader te bepalen	schriftelijk Praktische opdracht	150	20% 20%	ja nee	cijfer cijfer	In PTA-week 3 Schriftelijk verslag. Inleveren uiterlijk 30-03-2012
4							

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Kunst Beeldende Vorming

Studielast leerjaar 4: 160

Studielast totaal: 320

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1	Beeld met zelfportret	Werkstuk*		5,0%	n.v.t.	Zie "thema" - stencils	Inclusief kunst-/procesmap
	KG: Grieken en Romeinen	Schriftelijk		2,5%	n.v.t.		In de laatste week van periode 1
2	Vervreemding door toevoeging	Werkstuk*		5,0%	n.v.t.	Zie "thema" - stencils	Inclusief kunst-/procesmap
	KG: Middeleeuwen	Schriftelijk		2,5%	n.v.t.		In de laatste week van periode 2
3	Grafische vormgeving	Werkstuk*		5,0%	n.v.t.	Zie "thema" - stencils	Inclusief kunst-/procesmap
	KG: Scriptie stromingen 19 ^e –20 ^e eeuw				n.v.t.		
4	Afvalcompositie	Werkstuk*		5,0%	n.v.t.	Zie "thema" - stencils	Inclusief kunst-/procesmap
	KG: Vervolg scriptie stromingen 19 ^e – 20 ^e eeuw	Scriptie*		5,0%	n.v.t.		Scriptie wordt mondeling met docent besproken

*: Voor de werkstukken, inclusief kunst-/procesmap, wordt een uiterlijke inleverdatum afgesproken, zijnde de maandag in de laatste week van de desbetreffende periode. Inleveren bij docent voor 12:00 uur. Deze inleverdatum wordt strikt gehanteerd.

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Kunst Beeldende Vorming

Studielast leerjaar 5:

Studielast totaal:

Periode	Stofaanduiding	Toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1	Portret in spannende compositie (lino-druk)	Werkstuk*		15%	n.v.t.	Zie "thema" - stencils	Inclusief kunst-/procesmap
2	Serie stillevens uitgewerkt n.a.v. verschillende stromingen uit de kunstgeschiedenis	Werkstuk*		25%	n.v.t.	Zie 'thema' - stencils	Inclusief kunst-/procesmap
3+4	Architectuur	Werkstuk*		15%	n.v.t.	Zie "thema" - stencils	Inclusief kunst-/procesmap
	Toegepaste vormgeving	Werkstuk*		15%	n.v.t.	Zie "thema" - stencils	Inclusief kunst-/procesmap

* In periode 1 en 2 wordt voor de werkstukken, inclusief kunst-/procesmap, een uiterlijke inleverdatum afgesproken, zijnde de maandag in de laatste week van de desbetreffende periode. Inleveren bij docent voor 12:00 uur. Deze inleverdatum wordt strikt gehanteerd. De inleverdatum voor periode 3 en 4 wordt in overleg met de docent vastgesteld.

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2010-2011 AFDELING HAVO LEERJAAR 4

Vak: Kunst Muziek

Studielast leerjaar 4: 180

Studielast totaal: 320

Periode	stofaanduiding	toetsvorm	tijd	Gewicht schoolexamen	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1							
2							
3							
4	Praktijk en theorie gemiddelde			20%	Ja	Cijfer	

Programma van toetsing en afsluiting
SCHOOLJAAR 2011-2012 AFDELING HAVO LEERJAAR 5

Vak: Kunst Muziek

Studielast leerjaar 5: 80

Studielast totaal: 240

Periode	Stofaanduiding	toetsvorm	Tijd	Gewicht schoolexamen*	Herkansbaar	Beoordeling	opmerkingen
1	Muziekgeschiedenis	Toets module 7	60 min	10 %	Ja	Cijfer	
2	Analyse Je maakt een analyse van een compositie uit de kunstmuziek waarbij je een beschrijving geeft van vorm, ontwikkeling, thema's, toonsoorten, instrumentatie en dergelijke, inclusief alle elementen van de algemene muziekleer die kenmerkend zijn voor de compositie.	PO 1, PTA-week + Mondeling	10 min	10 %	Nee	Cijfer	Benodigdheden : Partituur & opname van het stuk..
Doorlopend	Musiceren in groepsverband De examengroep voert ten minste 5 koor en/of instrumentale composities uit, uit verschillende stijlperiodes.	PO 2		20 %	Nee	Cijfer	
3	Mondeling tentamen : Muziekgeschiedenis, Theorie & Solfege >Na een korte voorbereiding moet een melodie/ritme van blad gespeeld . Eindconcert . Openbare muzikale presentatie tijdens de Culturele Avond.	Mondeling Mondeling	15 min	20 % 20%	Nee Nee	Cijfer Cijfer	

BEVESTIGING VAN VERHINDERING

Aan de secretaris van het Eindexamen H.A.V.O.

Hierbij bevestigt ondergetekende dat mijn zoon/dochter/ik¹

..... verhinderd was om
(naam)

op ..... aan de (deel)toets van het PTA/examen¹
(datum)

voor het vak .....

van ..... deel te nemen.
(naam docent)

(ruimte voor het nauwkeurig vermelden van de oorzaak en de omstandigheden van de verhindering).

Ik verzoek u hem/haar/mij¹ in de gelegenheid te stellen een vervangende toets af te leggen.

....., ...
(plaats) (datum)

.....
(handtekening)

Binnen 48 uur inleveren bij Mw. B. van Kemenade

¹) Doorhalen wat niet van toepassing is.